

Slovo k povzbuzení na neděli 17. září 2023, na 24. neděli v mezidobí – A
Biblická čtení: Sir 27,33 - 28,9; Ž 103; Řím 14,7-9; Mt 18,21-33

Milé sestry, milí bratři,

v dnešním evangeliu – jako odpověď na Petrovu otázku, kolikrát má odpustit svému bratru, když se proti němu prohřeší, a zda až sedmkrát – , zaznělo známé **Kristovo podobenství o nemilosrdném služebníkovi**. Jemu jeho pán odpustil nesrovnatelně víc, než mu byl dlužen jeho jiný spoluslužebník: Porovnáme-li deset tisíc hřiven se sto denáry, tak je to přibližně poměr šesti set tisíc ku jedné. Služebník, kterému bylo tolik odpuštěno – na takovou částku by bylo třeba námezdně pracovat přibližně sto dvaadvadesát roků – , přesto **nebyl ochoten zanedbatelnou částku** – odpovídající výdělku za sto pracovních dní, tedy nějakým sedmnácti týdnům – svému dlužníkovi odpustit. Proto «se rozhněval jeho pán a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh; tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte», čteme v evangeliu.

Celé podobenství – krom toho, že je také jedním z biblických zakotvení katolické nauky o očistci jakožto „místě“ posmrtného dočištění a zadostiučinění neodčiněných hříchů; to jsou ta slova «dokud nezaplatí» – (celé podobenství) je **jedním z nejdůležitějších podobenství z Kristových úst vůbec**.

Formou varování před zavržením a očistcem totiž připomíná, co je jednou z vůbec **nejhorších věcí**, jež by člověka mohla potkat a která bude na posledním soudu patrně přísně posuzována: Když se člověk stane podobným **nemilosrdnému služebníkovi**. Že by **neměl slitování** s těmi, co se prohřeší proti němu samotnému. Že by **neuměl odpustit** svým dlužníkům, když jemu samému jeho největší věřitel Bůh, Pán Ježíš odpustil nesrovnatelně víc; teologickým jazykem řečeno, dědičný hřích a všechny jeho osobní hříchy. Podobenství v posledku varuje před tím, aby se naše křesťanství nestalo a nebylo čistě **individualistickým**. Abychom je nežili v duchu, hlavně že nám a možná ještě našim nejbližším je odpuštěno a je nám dobře a na druhé se už neohlížíme.

Křesťanství má být jiné, má **vyvěrat a žít z Božího přijetí** a milosrdného **odpuštění**. Vždyť věříme, že Pán Ježíš vzal **na kříž** všechny naše slabosti, hříchy a tresty za ně, že zemřel místo nás pro naši spásu a vstal z mrtvých. Věříme, že i nám bylo – křtem, svátostí smíření, lítostí a zadostiučiněním – **odpuštěno**. A ještě bude tolikrát odpuštěno. Věříme, že jsme stále **osvobozováni**; od věčných i časných **trestů**, od různých **spoutaností** a **závislostí** a především **z otroctví hříchu zla**, necháme-li se. Ale třeba i od již destruktivních **výčitek** svědomí, které nedovolí znovu začít, znovu následovat Pána, znovu se za ním rozeběhnout, že jsme osvobozeni od výčitek vyplývajících z přesvědčení, že hřích by byl nenapravitelný.

Odpustit je od slova „pustit“, pustit na svobodu. Podobně latinské *remittere*, „znovu pustit“, anebo řecké *afiémi*. „rozvázat“. A to s námi lidmi dělá Pán Ježíš.

Bůh odpouští v první řadě a Božsky. Ale **odpuštění** druhým a někdy i sobě má být vlastní i člověku, zejména tomu, jemuž bylo dáno stát se **křesťanem**, a tak na vlastní kůži zakusit milosrdné Boží odpuštění. To právě jasně vyjádřilo **dnešní podobenství**, navíc předznamenané tak výmluvným mudroslovným čtením z knihy Sirachovcovy – «pomsta i hněv jsou ohavnosti, jen hříšný člověk je chová v srdci... Odpusť křivdu svému bližnímu, pak i tvé hříchy budou odpuštěny... Vzpomeň na konec... A odpusť vinu...». K čemuž snad není třeba cokoli dodávat.

Na čem tedy bude na posledním soudu asi zvlášť záležet, **je míra** naší schopnosti **odpouštět**, míra reálného **odpuštění**, reálného **milosrdenství** k těm, kteří se vůči nám či jiným jakkoli proviní. Na míře schopnosti **odpouštět** a na míře reálného **milosrdenství** se totiž asi nejzřejměji odráží **míra autenticity a hloubky** našeho křesťanství, míra našeho **zbožštění**, naší Boha **podobnosti**. Proto **na schopnosti milosrdně odpouštět** – ve světle nejen dnešního

podobností ale i řady jiných novozákonních míst – záleží nakonec **patrně mnohem více** než na jiných oblastech naší morálky.

Samozřejmě, že my lidé **nemůžeme** odpouštět způsobem **jako Bůh**. Ale nějak, **lidsky ano**. Svým odpouštěním můžeme i my své dlužníky **aspoň nějak pustit na svobodu**, aspoň nějak rozvázat jejich jho. Třeba je i **rozvázat pro Boha**. Odpustíme-li jim jejich provinění, jejich slabosti, jejich zlá slova namířená proti nám, anebo třeba i jejich skutečné dluhy.

Zapomenutím křivdy, nevymáháním práva pro svůj prospěch, neodplácením zla zlem a mnohým dalším **můžeme** navíc **zastavit** jeden proud zla, můžeme nepustit ho dál, nepokračovat v něm a tím ho sprovodit ze světa. Odpouštějícím **slovem** a **gestem** můžeme **zachránit** zoufalého člověka, který třeba na naše odpouštění tak toužebně **čeká a prosí o ně**. **Milosrdenstvím** můžeme pomoci nové kvalitě života svých bratří a sester a dát jim zakusit aspoň náznakem cosi z milosrdenství Božího. A to vůbec není málo.

Odpustit pochopitelně **neznamená schválit** zlo. Ani Bůh neschvaluje hříchy. Ale **odpouští** je, vede nás k lítosti a obrácení. Dokonce **už dopředu odpustil**, ještě dřív, než jsme jich vůbec mohli litovat: **na kříži**.

Stejně tak ani my odpouštěním druhým lidem **neschvalujeme zlo**, ale jen je **odpouštíme**, třeba také ještě před tím, než toho začali litovat, a to prostě proto, že dobrý Bůh odpustil a stále odpouští nám samotným, jak slíbil. Díky tomu přeci tady vůbec jsme.

Není tudíž divu, že **na míře našeho odpouštění závisí naše věčnost**. Nejen „délka“ očistce, ale i věčnost vůbec. Říká to sám Pán Ježíš. Skrze **dnešní podobnosti i na jiných** místech: «Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení» rozvíjí příslušnou prostu Otčenáše. Možná nakonec tu nejdůležitější: «Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům». Čím jsme starší, tím více bychom si zásadnost této prosby měli uvědomovat a vyvodit z toho důsledky.

To vše neznamená, že nemohou nastat situace, kdy musíme bránit druhé anebo sebe, kdy musíme jít bohužel do konfliktu. Ale znamená to, že **milosrdenství a odpuštění má vždy přednost**.

Milé sestry, milí bratří, **bez odpuštění nelze přežít**. Bez stálého odpouštění blízkým i vzdáleným. Nejenom zde na zemi nelze přežít, ale ani pro věčnost. O prvním svědčí naše lidská **zkušenost** jakož i zkušenost celého lidstva, zkušenost stále se rozvíjející spirály válek, odplat, pomst a obsese mít poslední slovo. O druhém svědčí dnešní **Boží slovo**.

Pozvání odpouštět a být milosrdnými je pozváním vyjít ze sebe, nežít své křesťanství jen pro sebe, své vlastní odpuštění a svou vlastní spásu. Opouštění je jedním z nejzákladnějších projevů lásky, o kterou přeci jde...

A na závěr snad kratičké připomenutí jedné události, známého příběhu svaté **Marie Goretti**. Ta jako dvanáctiletá byl sexuálně napadena mládencem **Alessandrem Serenellim**. Bránila se a on ji vážně pobodal nožem. Druhý den 6. července 1902 zemřela na následky svých zranění v nemocnici v Nettunu. Ještě předtím k ní přišel kněz. Ona mu mimo jiné řekla, že svému vrahovi **odpouští** a že si přeje, aby s ní byl **v nebi**. Alessandro jako nezletilý nebyl odsouzen k smrti, ale k třiceti letům těžkého žaláře. Upadl do hluboké deprese a nechtěl žít. Po několika letech měl sen: Zjevila se mu z nebe Marie Goretti vyslovující své odpuštění a přání, aby byl s ní v nebi. To ho natolik zasáhlo, že znovu dostal chuť žít, kál se a obrátil se. A když po sedmadvaceti letech vyšel z vězení, začal žít krásně a stal se pokorně zahradníkem v jednom kapucínském klášteře. Na svatořečení Marie Goretti v roce 1950 seděl spolu s její matkou v první lavici.

Možná i **naše odpuštění** – k rozvázání našich viníků a dlužníků pro sebe a dobro – si může a chce **Bůh** nějak použít; třeba aniž bychom o tom věděli, zjevit jim je ve snu...